

(با) رهنجی به باداین

هینمن عەبدوللە / ھۆلەند

لە برۆکسەلەوە دەگەرامەوە ئامستەردا ، لەو شەمەندەفەرەدا كە ئىمەنە كە لەكىرىتىپ ، مروقى جىا ، لە مىللەتى جىايى تىدابۇون ، بۆيەش بە درىزابىيى رېڭا ، گۆيم لەو ھەموو گفتۇگۇ ھەمەزمانانە گرت ، كە رېبوارەكان پېكىياندەگۈرپىيەوە .

بەرامبەرم زارۆكىيىكى چكۆلەمى قىسىمەن دەنەنىشىم ، پېرەزنىيىكى كە بە دامىن و چاكەتە مەخەمەلىيە سوورەكەي و كلاوه كلاسيكىيەكەي و دەستكىش و ماكياجە زۆر توخەكەيەوە ، زۆرتر لە شازىن دەچوو ، نەك لە ھاواولاتىيەكى سادە ، دانىشتىپ .

زارۆكە چكۆلەكە ، يەكجى قىسىمەن دەنەنىشىم بۇو ، بە بايەخەوە گۆيى بۇ رادەداشت و بۆچۈونى دەگەنلەن دەگۈرپىنەوە .. بە خۆممگوت : ئىمە دەبۈوايە ، بەرامبەر گەوران ، لەسەرچۆكدانىشىن و قسانىش نەكەين ، لى مندالى ئىرە نەك ھەر قساندەكەن ، بەلكو مافى رادەرېرىنىشىان ھەيە ! .

* * *

مندالىي مە ، مندالىي كۆمەلېك بىنيادەمى لەخەمدا پېرىبۇو بۇو ، ئىمە كە چاومانكىرىدەوە ، دەنگى تەقە گۆيى كاسىردىن و نالەي رۆحەرچۈونى پياوياكىش كە لە ژىر دىوارى كۆلانەكەماندا تىرۇركرى ، فىرى گۆرانىي غەمگىنى كردىن .

ئىمە ھېيشتا چكۆلەبۇوىن كە بىئەوەي بىانىن بۇ ؟ ، فىرىيانكىرىدىن تەحىيەتولۇعەلەم (1) بۇ ئالايەكى زولەمخۇلۇقىن بىكەين ، ھېيشتا گەرمىي باوهشى دايىكمان ، وەك تامى ھەلۋۇزەيەكى تىرىش ، بەسەر زمانى رۆحمانەوە مابۇو ، كە ناچاركراين سى كتىپ بۇ (ئەدەب و رىزمان و خويىندەوە) ئارەبى دەبن ھەنگلەننەن و بۇ زمانەكەي خۆشمان بە كتىپوکەيەك بۇ ھەمووان قايلىبىن . ئىمە پرسىيارمان زۆربۇون ، لى زللەي باوكىمان بىدەنگىكىرىدىن .

* * *

كە دىلتەنگەبىم ، هىچ دىيمەنېك لە دىيمەن ئەو زارۆكە بە نىعمەتشادبۇوانە شىرىينىتەر نىيە لە لام ، كە لىرە ، لە كىشوهرى نوپەتىيەكەن ، پېرىبەدل قاقا لىدەدەن .

لىرە سەرنج لە شەپە مافويسىتىي زارۆكاندەم ، دەبىنەم شەپە وان ھەمان ئەو شەپە نىيە كە ئىمە دەبۈوايە بىكەين ، ئەوان شەپە ئەودىي خۆشگوزەرىيى دەكەن ، بەلام ئىمە شەپە گەيشتن بە خۆشگوزەرانىشمان نەكىد .

لیره که مندال له دایکده بی ، بهر لوهی بیت ، بهر نامهی بو دانراوه .. پهروه دهیه کی توکمه ، سیستمیکی خوراکی ساغلهم ، با یه خپیدانیکی تایبہت و به چاوی بنیاده می ته واو سهیرکردن و هتد.....

لیره مندال که له دایکبوو ، يەكسەر زۇورىيکى پېر لە له يىستۆكى بۆ جىادە كرىتەوە ، بەمەش بە بىئەوهى شەپى رىيڭىختى دەستتۈر و دانىشتن لەگەل جەعفەرە كاندا بىكەن ، فىيەرالىزمى خانەواھەگى وەردەگرىت ! ئەو فىيەرالىزەش ھەتاھەتايە نىبىھ و پاش ھەژدەسال ، بە بى رىفaranدۇم و بە بى ترسان لە نارەزايى و كىيىشەسازىي ھاوسىييان دەبىتە (سەرخوبۇون !) . دەمگوت: ئىيە چەند خۆشىبەختن ، كە بە فىيەرالىزەم رازىينىن ، دەيانگوتەوە : بە بى سەرخوبۇون مەرۇف كامەن نىبىھ ! .

* * *

ئىيەمە مۇندا بۇين ، كەس لىيى نەپرسىن : حەزتان لە كۆيىھە بۆ زىيان ، بۆيىھەش كە لە سەھەتاي راپەریندا ، مالّمان چووهە بۆ قەلادزى ، جىگە لە داروپەر دەرەنە خانووه تىكىدا وە كانى شارىكى رووخاو ، شۇينىنگى دىكەمان شىكەنە دەپىرىد بۇ يارىكىردىن .

لە بىستۆكى مە ، پارچە بلوڭ و لەتە شىش و ورده بزمار و قاپۇرى گوللە بۇون ، لە يەكەم رۇزىشەوە نەك ھەر فىيەدەلىزم باسىكى نەبۇو ، بەلكو دەبۇوايە ، بە تاكىدەسەلاتىي بىزەبر و زەنگى باوكىشمان زۇر شوکر بىن ! .

* * *

ئىمە كە حەسرەتى مالى خۆھەبۇون و وەدەستەھېننەنى سەرخۇبۇونمان دەكىشى ، بە پارچە بلىوکەكان چواردىيوارىكمان دروستىدەكىرد ، لەتە شىيەكەنمان دەكىرنە كارىتەي چواردىيوارەكە و ورده بزمار و قاپقۇرى گوللەكانىش دەبۇونە (گۈل و گۈلدىن !) . دەمايەوە (پياو) و (كەيىانوو) ئى مال، ئەويش ئاسانبوو ، ئازاتلىرىن كورىمان دەبۇو بە (زاوا) و جوانترىن كېچىش - بە مەرجىيەك كەس بە دايىكە نەلتت ! - دەبۇوه (بۈوك) .

ئیتر ئاھەنگىکى خنجيلانەشمان سازىدەدا و دەستمەندەكىد بە هەلپەر كىيەكى نارېك و بەيەكدىيپېكەنин ، ئىمە لە شادىدا رۆدەچووين ، لى بايىك دەھات و لەتە شىش و نايلىونى لەسەر چواردىوارەكە هەلددەداین و كەمىك دىوارەكەشى دەرروخاند .

ئىمە كە دەماندىت ، (با) رەنچى بەبادايىن ، كزە لەجەرگمانەوە دەھات ، بەلام دىسانىش بىنەتكەننەوە و سەرلەنۈ تىمەلەدەجۈونەوە .

* * *

مندالیی مه ، ئاوابوو ، (با) رەنگى به باداين و كزه لە جەرگمانەوهەات ، بەلام پىكەنин و سەرلەنۈي تىھەلچىۋىتەوهە .

□□□□□□□□□□□□.....□□□□□□□□□□□□

١٦٣